

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 39.051
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Середюк Катерина Володимирівна**, 1991 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2014 р. ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування» та здобула кваліфікацію магістра.

У 2021 році вступила до аспірантури КНУБА (наказ 1772/2 від 29.09.2021р.) на спеціальність 051 «Економіка», виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Київського національного університету будівництва і архітектури Міністерства освіти та науки України, м. Київ від «15» липня 2025 року № 148/65/25 у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради	- Любові ЗГАЛАТ-ЛОЗИНСЬКОЇ , доктора економічних наук, професора, професора кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури
Рецензентів	- Ольги БЕЛЕНКОВОЇ , доктора економічних наук, професора, професора кафедри економіки будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури
- Яни ЛОКТИНОВОЇ , кандидата економічних наук, доцента кафедри економіки будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури
Офіційних опонентів	- Наталі УШЕНКО , доктора економічних наук, професора, професора кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.
- Ірини КАЛІНОЇ , доктора економічних наук, професора, завідувачки кафедри маркетингу ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональної академії управління персоналом»

на засіданні «5» вересня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» **Катерині СЕРЕДЮК**, на підставі публічного захисту дисертації «**Організаційно-економічний механізм забезпечення соціальних гарантій в системі корпоративної відповідальності будівельних підприємств**» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано у Київському національному університеті будівництва і

архітектури Міністерства освіти та науки України, м. Київ. Науковий керівник Галина Гаман, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є актуальною і завершеною кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто авторкою. Дисертація присвячена поглибленню теоретико-методологічних і практичних засад забезпечення соціальних гарантій у системі корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) будівельних підприємств в умовах воєнних і післявоєнних трансформацій. Отримані результати в повній мірі вирішують важливе наукове завдання розроблення науково-методичних підходів і створення сучасних аналітичних інструментів для удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення соціальних гарантій в системі КСВ будівельних підприємств, який структуровано на п'ять взаємопов'язаних блоків (інституційний, економічний, організаційний, інформаційно-технологічний, соціально-партнерський) та доповненого розширеною пірамідою корпоративної відповідальності що стосується екологічної, соціальної, громадянської, антикризової компонент відповідальності. Запропоновано авторські дефініції «соціальні гарантії», «організаційно-економічний механізм забезпечення соціальних гарантій в системі КСВ», запропоновано комплексну методику оцінювання дієвості організаційно-економічного механізму дотримання соціальних гарантій в системі КСВ, що включає інтегральну оцінку, виконану за допомогою трирівневої ієрархічно-індексної моделі із таксономічною логікою групування, та комплексу експертних методик (бенчмаркінг, «дерево відмов», опитування, ін.). На основі аналітичних досліджень розроблено та частково впроваджено прикладний діагностичний базис управлінської регламентації управлінських рішень, що ґрунтується на оцінці рівня впливу окремого елемента соціальних гарантій, сформовано методичну основу інтеграції ESG-практик у будівельну галузь України. Результати роботи формують сучасну науково-аналітичну основу для системного моніторингу та порівняльного аналізу дотримання гарантій, цифрового маркування показників, оцінки ефективності механізму, виявлення зон дисбалансу та ризиків, інтеграції соціальних гарантій у ESG-менеджмент і узгодження внутрішніх стандартів із зовнішніми зобов'язаннями бізнесу. Практичне значення дисертаційної роботи полягає у впровадженні інструментів ідентифікації стану соціально-трудова гарантій в умовах війни, методики комплексної оцінки на підприємствах і моделі індивідуалізованого соціального пакета FlexChoice, що доведено апробаціями, довідками про впровадження в частині оновлення колективних трудових договорів, розширення страхування, зниження плинності, посилення ESG-стратегій). Запропонований підхід забезпечує багатовекторну, відтворювану й порівнювану в часі оцінку, прозору нефінансову звітність, таргетування ресурсів на критично важливі гарантії, персоналізацію соціальних програм та підвищення лояльності, продуктивності й стійкості будівельних підприємств.

Дисертація виконана державною мовою. Вимоги щодо оформлення дисертації, встановлені Наказом МОН України від 12.01.2017 №40, виконані.

Здобувачка має 20 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 5 статей

у наукових фахових виданнях України категорії «Б» (3 них: 4- одноосібні; 1 стаття, де співавтором здобувачки є одна особа (враховано вимогу підпункту 1 пункту 8 в редакції Постанови КМ №507 від 03.05.2024 р.: «якщо число співавторів у статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5»); 11- тез доповідей на конференціях та 3 статті в українських наукових рецензованих виданнях (усі 14 – одноосібні).

Статті у наукових фахових виданнях України, які індексуються в міжнародних наукометричних базах (IndexCopernicus, GoogleScholar)

1. Середюк К. Корпоративна соціальна відповідальність будівельних підприємств: стан, тенденції розвитку та політика впровадження. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2022. №2(50). С.130–136. [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2022.50\(2\).130-136](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2022.50(2).130-136)

2. Середюк К.В. Впровадження практики ESG в діяльність українських компаній у воєнний період. Причорноморські економічні студії. 2023. Вип. 84. С. 41-46. <https://doi.org/10.32782/bses.84-6>

3. Середюк К.В. Соціальні гарантії в системі корпоративної відповідальності будівельних підприємств: економічний механізм забезпечення. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2024. № 3(99). С. 10–14. <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.3.2>

4. Середюк К.В. Механізми впливу факторів на реалізацію КСВ у будівельному секторі: моделювальний підхід. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. Вип.4(76). 2024. С. 32–37. : <https://doi.org/10.32689/2523-4536/76-4>

5. Лич В.М., Середюк К.В. Ефективність організаційно-економічного механізму забезпечення соціальних гарантій в системі корпоративної відповідальності будівельних підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2024. №70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-163> (*Особистий внесок автора: проведено аналіз сучасного стану дотримання соціальних гарантій у будівельній галузі України з урахуванням регіональних і секторальних особливостей; ідентифіковано основні чинники, що стримують ефективне впровадження КСВ, здійснено критичне осмислення чинної нормативно-правової бази; обґрунтовано напрями удосконалення організаційно-економічного механізму соціальних гарантій*).

Стаття у періодичному науковому виданні інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу:

6. Serediuk K. An assessment of social guarantee effectiveness in construction enterprises. *Innovative solutions in modern science*. Vol.3(67). 2025 DOI 10.26886/2414-634X.3(67)2025.2 URL: <https://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/2727/2652>

Матеріали конференцій, де здійснено апробацію роботи:

7. Середюк К.В. Оцінка загального стану та тенденцій розвитку корпоративної соціальної відповідальності підприємств України. Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрями розвитку : Матеріали

III Міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції (м.Київ, 27 жовтня 2022 р.): тези доповідей / відп. ред. П. В. Захарченко. Київ, 2022. С.132-136. URL: https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/25/27_10_22.pdf

8. Середюк К.В. Проектування організаційних форм управління будівельних підприємств. Матеріали VI Всеукраїнської звітної науково-практичної конференції “Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі” (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 8 грудня 2022 р.) / редкол. : М. Ф. Гончаренко (голова) та ін. 2023. С. 70-73

9. Середюк К.В. Впровадження практики ESG в діяльність українських компаній. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності» (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 25 травня 2023 р.) /редкол. : М. Ф. Гончаренко (голова). Вип. 16. 2023 С.374-376. URL: https://research.maup.com.ua/assets/files/conferency/problemi-modernizacii_vipusk-16.pdf

10. Середюк К.В. Еко-індустріальні парки як перспектива післявоєнної відбудови економіки України. Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу: матеріали доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 7-8 листопада 2023 року) у 2-х ч. / за заг. ред. В. М. Лича. Ч. 2. Київ: КНУБА, 2023. С.166-171. URL: <https://library.knuba.edu.ua/node/1068>

11. Середюк К.В. Інтеграція корпоративної соціальної відповідальності у діяльність будівельних підприємств в умовах війни. Економіка та публічне управління: нові виклики та рішення: Матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 18-19 січня 2024 р.). С.77-79

12. Середюк К.В. Імплементация ESG-факторів в системі корпоративного управління будівельних підприємств. Трансформація економічних систем та інститутів у нових геостратегічних реаліях: Матеріали XXXVI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і студентів, Дніпро, 22-23 квітня 2024 р. [Електронне видання]. У 3-х томах. Том 2. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. С.321-323. URL: https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/thesis_int_econom_36_conf_vol2.pdf

13. Середюк К.В. Соціальні гарантії у системі корпоративної відповідальності будівельних підприємств. Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції “Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності” Вип. 17: (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 23–24 травня 2024 р.) /редкол. : С. В. Храпатий. 2024. С.133-134. URL: <https://research.maup.com.ua/assets/files/conferency/17-problemi-modernizacii.pdf>

14. Середюк К.В. Перспективи розвитку економічного механізму забезпечення соціальних гарантій у будівельній галузі. II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А. Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І. Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. С.450-453. URL: <https://research.maup.com.ua/assets/files/conferency/innovacijni->

metodi-upravlinnya-2.pdf

15. Середюк К.В. Моделювання механізму впливу факторів на реалізацію корпоративної соціальної відповідальності в будівельній галузі. Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу: матеріали доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 5-6 листопада 2024 року) / за заг. ред. В. М. Лича, Л.О. Згалат-Лозинської. Київ: КНУБА, 2024. С.314-316. URL: https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/32/Theses%20of%20inter%20conference%20KNUBA%205-6_11_2024.pdf

16. Середюк К.В. Інтеграція екологічних аспектів у систему корпоративної соціальної відповідальності будівельних підприємств. *Progressive Opportunities and Solutions of Advanced Society: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference, Dnipro, November 7-8, 2024*. P.229-232.

17. Середюк К.В. Механізм реалізації соціальних програм в рамках корпоративної відповідальності будівельних підприємств. Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики: Матер. XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 21 листопада 2024 р.). С.347-349.

Публікації в українських наукових виданнях, які не включені до переліку фахових видань:

18. Serediuk K. Diagnostic basis of the economic mechanism of social guarantees in the system of corporate responsibility of enterprises. *Journal «Scientific review»*. Vol. 7. № 99. 2024. P.6-19. DOI 10.26886/2311-4517.7(99)2024.1

19. Середюк К.В. Управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємств України. *Наукові праці МАУП. Серія Економічні науки*. 2019. Вип. 57(1). С. 20–26 <https://doi.org/10.32689/2523-4536-2023-01/57-20-26>

20. Середюк К.В. Методичні підходи до оцінки корпоративної соціальної відповідальності підприємств України. *Наукові праці МАУП. Серія Економічні науки*. 2019. Вип.2 (58). С.64-70 <https://doi.org/10.32689/2523-4536-2023-02/58-64-70>
URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/11>

Повнота викладення основних наукових результатів, висновків, рекомендацій та положень дисертаційного дослідження відповідає вимогам, що пред'являються до дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії.

У дискусії взяли участь присутні на захисті члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Голова д.е.н., професор Згалат-Лозинська Л.О.: Робота вирізняється міждисциплінарністю, практичною спрямованістю та точним відгуком на актуальні потреби розвитку будівельної галузі. Авторка продемонструвала глибоке розуміння сучасної наукової методології, розробила багаторівневий діагностичний інструментарій і запропонувала модель організаційно-економічного механізму, яка дозволяє оцінювати та підвищувати ефективність системи соціальних гарантій у межах корпоративної відповідальності підприємства. Запропонований підхід формує підґрунтя як для аналітичної оцінки соціально-трудових процесів, так і для стратегічного управління персоналом та фінансовими ресурсами.

Разом із тим хочу акцентувати увагу на одному аспекті, який, на мою думку, потребує подальшого розкриття. У дисертації ґрунтовно представлено внутрішні елементи механізму забезпечення соціальних гарантій, проте недостатньо висвітлено його стійкість до зовнішніх викликів – економічних коливань, змін у законодавчій базі, дефіциту трудових ресурсів. Врахування інституційних і макроекономічних чинників, а також розробка сценаріїв адаптації механізму до різних економічних умов підвищило б універсальність і прикладну цінність моделі.

У подальших наукових дослідженнях доцільно зосередитися на розширенні інструментарію порівняльного аналізу: зіставлення внутрішніх показників соціальних гарантій із галузевими та міжнародними еталонами, що дозволить забезпечити більш об'єктивну оцінку та посилити стратегічне позиціонування будівельних підприємств у системі корпоративної відповідальності.

Рецензент, д.е.н., професор Беленкова О.Ю.: Натепер для будівельних підприємств досить важливою є адаптація. На жаль повномасштабна війна призвела до значного скорочення робочої сили з різних причин, зокрема це і міграція, і окупація територій, і мобілізація до лав Збройних сил України, багато загиблих на війні та серед цивільних через обстріли. Зараз будівельні підприємства опинились в ситуації, коли вони будуть боротись за своїх працівників. Тільки висока заробітна плата не вирішить ситуації з кадровим голодом, потрібно буде застосовувати весь інструментарій для залучення та утримування працівників, тому дана дисертаційна робота є надзвичайно актуальною і не лише для будівельної сфери, але й для інших сфер економічної діяльності.

В дисертації добре розкритий механізм забезпечення соціальних гарантій в системі корпоративної соціальної відповідальності будівельних підприємств. Водночас важливо, щоб оцінка КСВ була не просто теоретичною моделлю, а мала практичне значення, тісно пов'язане з плануванням бюджету, кадровими рішеннями, виробничими програмами. Тому доцільно було б більше показати як результати оцінювання КСВ переходять в конкретні управлінські рішення, наприклад, у коригування фонду оплати праці чи програми охорони праці, це посилює б роботу з практичної точки зору.

Загалом, дане дослідження є ґрунтовним за змістом, актуальним, якісним за структурою. Дисертація є зрілим самостійним науковим дослідженням, її наукові результати мають як теоретичну цінність, так і значний прикладний потенціал.

Рецензент, к.е.н., доцент Локтіонова Я.Ф.: Дисертаційна робота справляє враження ґрунтовного міждисциплінарного дослідження, що поєднує економічну діагностику, HR-аналітику та цифрові технології. Авторка комплексно осмислює проблеми забезпечення соціальних гарантій. Враховано динамічність зовнішнього середовища та високі соціальні ризики будівельної галузі (сезонність, нестабільність зайнятості, шкідливі умови праці), що підвищує практичну цінність роботи. Автору вдалося поєднати теоретичний аналіз із прикладними рішеннями, сформувавши концептуальну модель організаційно-економічного механізму забезпечення соціальних гарантій. Це дозволяє розглядати соціальні гарантії не як витратну статтю, а як інвестицію в людський капітал, що підвищує конкурентоспроможність

будівельних підприємств.

Дисертація безперечно має вагоме наукове і практичне значення, однак, на мою думку, варто було б ширше інтегрувати міжнародний досвід у сфері корпоративної соціальної відповідальності. Залучення прикладів реалізації соціальних гарантій у країнах ЄС чи відповідності міжнародним стандартам (ISO 26000, SA 8000 тощо) дало б можливість порівняти національні підходи з глобальними практиками та показати їх адаптацію до умов української будівельної галузі. Таке розширення зробило б результати дослідження більш універсальними і дозволило б підприємствам не лише орієнтуватися на внутрішні вимоги, а й враховувати стандарти, які визначають конкурентоспроможність на міжнародному рівні.

Офіційний опонент, професор Ушенко Н.В.: Перспективи розвитку будівельної галузі будуть ґрунтуватись на адаптивності соціальної складової, і досить важливим є те, що Середюк К.В. конкретизує інструменти для її вимірювання. Головною цінністю роботи є її завершеність та орієнтація на практичний результат - формування організаційно-економічного механізму забезпечення соціальних гарантій в системі КСВ. Особливо хочу наголосити на інтеграційному потенціалі дослідження: авторка розглядає соціальні гарантії не ізольовано, а як складову системи корпоративної відповідальності, інтегровану в організаційно-економічний механізм управління будівельним підприємством. Це дозволяє поєднати кадрові, фінансові, виробничі та інформаційні стратегії в єдину модель. Важливо, що такий механізм можна вбудувати в систему управління не лише будівельних підприємств, але й організацій інших галузей.

Разом із тим, хотіла б висловити одне дискусійне зауваження, яке, на мою думку, варте уваги. У роботі добре розроблено інструментарій оцінювання внутрішніх показників реалізації соціальних гарантій, але недостатньо досліджено зовнішні порівняльні орієнтири, наприклад, галузеві бенчмарки чи міжнародні індекси соціальної відповідальності. Їх включення могло б посилити верифікацію результатів діагностики та дати додаткові аргументи для стратегічних управлінських рішень.

У подальших дослідженнях доцільно було б зосередитися на такому напрямі як соціальне підприємництво, яке може доповнити функції держави, особливо коли держава в умовах війни не здатна впоратись з вирішенням соціальних проблем. В майбутньому конкуренція на ринку будівельного сектору буде загострюватись, зокрема і за рахунок глобальних гравців. Відповідно забезпечення конкурентоспроможності будівельних підприємств буде можливим за рахунок адаптивності саме соціальної компоненти.

Опонент, д.е.н., професор Каліна І.І.: Долучаючись до наукової дискусії, хочу відзначити високий рівень виконання дисертаційної роботи, яка справляє враження ґрунтовного наукового дослідження, що поєднує теоретичну систематизацію та прикладну орієнтацію. Вона вирізняється чіткою структурою, високим рівнем обґрунтованості та спрямованістю на практичне застосування в будівельній галузі. Особливо варто підкреслити акцент авторки на

інституціоналізації соціальних гарантій у системі корпоративної відповідальності та спробу створити цілісний організаційно-економічний механізм, здатний гармонізувати інтереси підприємств і працівників.

Разом із тим, хотіла б висловити наступні зауваження. Передусім у роботі дещо обмежено представлено фінансово-економічні інструменти, що можуть забезпечувати сталість соціальних гарантій у довгостроковій перспективі. На мою думку, варто було б ширше розглянути можливості державно-приватного партнерства, податкових стимулів та механізмів соціального інвестування, які в європейській практиці активно використовуються для підтримки корпоративної соціальної відповідальності.

Крім того, було б корисним розширити міжгалузевий аспект: зіставлення специфіки будівельної сфери із суміжними галузями (машинобудування, енергетика) дозволило б більш чітко виявити як універсальні, так і унікальні риси запропонованого механізму.

У цілому ж, дисертаційне дослідження має значний науковий і практичний потенціал, відображає високу професійну підготовку здобувачки та заслуговує позитивної оцінки. Авторка безперечно заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **СЕРЕДЮК Катерині Володимирівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Любов Згалат-Лозинська

Підпис д.е.н., професора Згалат-Лозинської Л.О. засвідчую

Вчений секретар Вченої ради КНУБ

Микола КЛИМЕНКО